

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la schimbarea clasei Consulatului Republicii Moldova în orașul Padova, Republica Italiană și modificarea unor hotărâri ale Guvernului (număr unic 1083/MAE/2024)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul este elaborat de către Ministerul Afacerilor Externe.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul a fost elaborat în vederea implementării *Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2024-2026 (acțiunea nr. 74 Extinderea rețelei consulare)* și *(acțiunea nr. 76 Creșterea accesului la servicii consulare pentru cetățenii Republicii Moldova din străinătate)*, precum și în scopul adaptării cadrului normativ din domeniul consular la noile realități social-obiective.

Respectiv, este imperativ ca acoperirea consulară să fie adaptată astfel ca să răspundă cererii, prin înființarea unor noi oficii consulare de carieră în regiunile în care sunt prezente importante comunități de conaționali moldoveni, în funcție de indicatorii profilului migrațional.

Totodată, situația reclamă recalibrarea potențialului uman, suplinirea cu personal a secțiilor consulare deja existente, care înregistrează o creștere substanțială a volumului de servicii consulare.

Asemenea acțiune este obișnuită și se aplică de mai multe țări în raport cu serviciul său consular pentru a stimula detașarea sau menținerea colaboratorilor în misiunile care activează în circumstanțe expuse *supra*.

Proiectul hotărârii are la bază necesitatea consolidării capacităților consulare reieșind din analiza efectuată de Minister privind harta și numărul conaționaliilor noștri aflați peste hotare și multitudinea sarcinilor de importanță majoră în unele misiuni strategice. În special, aceste modificări vin să asigure realizarea *Programului de activitate al Guvernului* pe partea de continuare a modernizării și digitalizării serviciilor consulare pentru diaspora, sprijinirea asociațiilor culturale și asigurarea condițiilor favorabile pentru participarea cetățenilor la alegerile din Republica Moldova.

Deschiderea Consulatului Republicii Moldova în Republica Italiană, cu sediul la Padova a fost dispusă prin HG nr. 945/2013. Potrivit anexei nr. 33 la HG nr. 959/2018, oficiul consular la Padova este inclus în structura și efectivul de personal ale Consulatului general al Republicii Moldova la Milano (Republica Italiană). Totodată, cele două oficii consulare au circumscripții consulare de funcționare separate una de alta, rechizite bancare diferite, adrese juridice (orașe) individuale, inventar diferit, stampile proprii, contracte de locațiune separate, precum și șefi de misiune acceptați de țara gazdă diferiți.

Conform *Statutului Consular* aprobat prin HG nr. 368/2002, oficiul consular al Republicii Moldova este reprezentanța Republicii Moldova, care exercită funcții consulare în numele statului în cadrul circumscripției consulare respective pe teritoriul statului de reședință. Procedural, MAE solicită, prin canale diplomatice, acordul prealabil al statului de reședință privind numirea șefului oficiului consular. După obținerea acordului statului de reședință, MAE eliberează patentă consulară, prin care atestă numele și prenumele șefului oficiului consular, categoria, rangul, circumscripția consulară, precum și sediul oficiului consular. MAE transmite, prin canale diplomatice, patentă consulară, statului acreditant în care a fost numit șeful oficiului consular, în vederea obținerii exequaturului. Șeful oficiului consular este admis să-și exercite funcțiile printr-o autorizație numită exequatur, emisă de către autoritățile statului de reședință.

Atât în cazul Consulatului general al Republicii Moldova la Milano, cât și în cazul Consulatului Republicii Moldova la Padova a fost respectată procedura menționată *supra*, fiind solicitat acordul statului de reședință privind înființarea oficiului consular, cu indicarea circumscripției consulare și,

ulterior, fiind eliberate patente consulare și exequatur-uri pentru fiecare șef al oficiului consular (Milano aparte și Padova aparte) de către statul italian.

Ministerul Afacerilor Externe a obținut acceptul Republicii Italiene cu privire la ridicarea clasei Consulatului de la Padova la Consulat General (*Nota Verbală nr. CERI II – Prot. 1412/171965 din 13 noiembrie 2024*).

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În ultima decadă, comunitățile moldovenești din străinătate au atins proporții importante care au determinat o creștere continuă a numărului de cereri de servicii consulare și de asistență de profil. Volumul considerabil al solicitărilor de servicii, asistență și protecție consulară supraaglomerează activitatea misiunilor de carieră pe partea consulară. Media pentru anul 2023 a serviciilor consulare acordate la nivel global se situează în jurul cifrei de 183 529 cu o tendință constant ascendentă în ultimii ani (**2016** – 93 600; **2017** – 108 404; **2018** – 115 080; **2019** – 125 925; **2020** – 101 621; **2021** – 133 857; **2022** – 142 500 și **2023** – 183 529).

Numărul conaționalilor care s-au stabilit în circumscripția funcțională a consulatului de la Padova, precum și în proximitatea ei, a crescut considerabil, deoarece Republica Italiană rămâne o destinație prioritară pentru migranții moldoveni, determinată de o serie de motivații (*posibilitatea de angajare în câmpul muncii, limba vorbită, reîntregirea familiei, studii, religie, politica migrațională flexibilă etc.*).

Activitatea Consulatului Republicii Moldova la Padova pe parcursul ultimilor ani a fost focalizată pe regândirea proceselor de interacțiune a publicului cu funcționarii consulari și în consecință a majorării capacității de absorbție a cererilor de prestarea a serviciilor consulare, reducerii termenilor de așteptare, sporirea confortului cetățenilor, dar și a modernizării echipamentelor tehnice folosite în activitatea cotidiană a misiunii.

Astfel, începând cu anul 2018 Consulatul de la Padova a fost misiunea cu cele mai multe acțiuni consulare prestate *per an* dintre cele mai solicitate MDOC ale Republicii Moldova (*ex.: 2018-2023: Padova – 123.523, Milano – 93.479, Paris – 56.378, Roma – 48.186, Lisabona – 29.655, Frankfurt pe Main – 35.406, Berlin – 21.484 și Londra – 17.704 ș. a.*). De către oficiul consular au fost acordate 24 158 de servicii consulare (2023), cifră ce constituie 13% din totalul acțiunilor consulare prestate de cele 42 de oficii consulare ale Republicii Moldova.

Aceste valori sunt cu aproximativ 20% mai mari decât media pentru anii 2021-2022. Pentru anul 2024, numărul total al serviciilor consulare se va situa în jurul valorii de 26 000. Totuși, numărul ascendent nu acoperă cererea existentă a solicitărilor în așteptare. Acest fapt, reiese din capacitatea limitată a oficiului, și anume - număr insuficient a personalului oficiului consular de a răspunde fluxului în creștere a solicitărilor.

Săptămânal, numărul cererilor preluate oscilează în jurul cifrei de 500, iar zilnic peste 120 de cetățeni solicită servicii consulare. În prezent termenii de așteptare a programărilor se situează pe intervale diferite, fiind dictate de timpul necesare procesării unei cereri, dar și volumul de cerere, per ansamblu a unui serviciu. Astfel, pentru serviciul de obținere a unui pașaport și/sau buletin de identitate solicitantul trebuie să aștepte o programare - 2,5 luni, pentru obținerea unui act notarial – 1 lună.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede modificarea HG nr. 945/2013 cu privire la deschiderea Consulatului Republicii Moldova în orașul Padova, HG nr. 697/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe și HG nr. 959/2018 cu privire la aprobarea Nomenclatorului funcțiilor și coeficienților de ierarhizare pentru stabilirea indemnizațiilor de funcție pentru personalul instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova peste hotare, a bazei de calcul pentru stabilirea indemnizațiilor de funcție, precum și a structurilor și efectivelor de personal ale acestora, în vederea:

- excluderii subordonării sub aspect administrativ, financiar și funcțional al Consulatului Republicii Moldova la Padova, față de Consulatul general al Republicii Moldova la Milano,
- ridicarea clasei acestuia la Consulat general,
- includerea oficiului în lista MDOC ale Republicii Moldova (*Anexa nr. 4 a HG nr. 697/2017*),
- divizarea anexei nr. 33 a HG nr. 959/2018 prin transferul posturilor de consul, viceconsul și specialist principal din serviciul financiar-administrativ din Anexa nr. 33 într-o anexă distinctă nr. 51, cu suplinirea structurii cu postul de consul general.

Din punct de vedere organizațional, Consulatul (Padova) nu va mai fi în componența Consulatului general al Republicii Moldova la Milano, ci va fi un consulat separat cum și este *de facto* la ziua de astăzi, întrucât are o circumscripție proprie, și care, potrivit cadrului juridic internațional și a uzanțelor diplomatice nu poate fi în aria de competență a unui alt consulat.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Înființarea unor noi oficii consulare de carieră în regiunile în care sunt prezente importante comunități de conaționali moldoveni, în funcție de indicatorii profilului migrațional.

Procesul de extindere a rețelei consulare va necesita suplimentarea corespunzătoare a schemei de personal aferente înființării noilor oficii consulare implicit cu personal auxiliar pe plan local, dotarea cu echipamente tehnice necesare în acest sens, închirierea spațiului pentru postul consular, procurarea unui mijloc de transport etc. Respectiv, cele amintite vor pune presiune grea pe bugetul de stat al Republicii Moldova.

În context, e necesară fortificarea posturilor consulare deja existente, precum și extinderea etapizată a rețelei consulare, raportat la resursele de personal și cele financiare, prin înființarea și operaționalizarea de oficii consulare, cu rang de consulat general, consulat și/sau oficii/birouri consulare parte integrantă a ambasadelor.

Fără vreo intervenție promptă pe cadrul normativ național, staff-ul consular ar putea renunța la posturile sale, ceea ce va împiedica oficiile consulare să-și onoreze cu succes obligațiunile de serviciu în promovarea obiectivelor trasate de către conducerea țării în raport cu țara de acreditare în interesul statului nostru, dar și a fiecărui cetățean în parte care necesită o asistență consulară și mai solicitată în această perioadă, iar acordarea de către funcționarul consular a protecției și asistenței consulare necesare acestor situații, ce impun o atenție promptă și certă, este condiționată de cele mai multe ori de fluxul masiv al solicitanților de servicii consulare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificarea propusă va duce la eficientizarea activității instituționale, precum și va aduce plus valoare rețelei consulare a Republicii Moldova din Republica Italiană, în special va accentua importanța calității serviciilor consulare față de comunitatea de moldoveni din nordul peninsulei Apenine.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea prezentului proiect va necesita acoperirea financiară pentru instituirea funcției de Consul general (conform tabelului de mai jos), celelate 3 funcții fiind transferate din structura consulatului de la Milano, respectiv costurile de asigurare ale acestora rămân a fi neschimbate. Modificările prezentate de proiectul dat nu necesită alocarea suplimentară de mijloace financiare la bugetul aprobat MAE, toate cheltuielile vor fi executate în limita bugetului alocat Ministerului pentru activitatea misiunilor sau, eventual, din contul economiilor formate de MAE pe parcursul perioadei de gestiune.

Cheltuielile estimate ca necesare la asigurarea funcției / rangului de Consulat general (la Padova) includ:

Funcția	2111 - Remunerarea muncii	2121 - Contribuții de asigurări sociale de stat obligatoriu	2113 - Compensație pentru echipament	2223 - Servicii de locațiune	2227 - Deplasări de serviciu	2228 - Servicii de asigurare medicală achitate peste hotare	2229 - Alte servicii	2731 - Indemnizații membrilor familiilor personalului MDOC	Total, mii lei
Consul genera	210,2	61,0	19,0	257,4	883,3	39,0	2,5	184,3	1656,7

MAE estimează că datorită aprobării modificărilor menționate va crește numărul de acțiuni consulare, respectiv, și a încasărilor la bugetul de stat.

În contextul celor expuse, MAE informează că, numărul serviciilor consulare prestate anual de către oficiul consular la Padova este în continuă creștere: 2016 – 13 009, 2017 – 15 761, 2018 – 17 430, 2019 – 22 599, 2020 – 18 221 (COVID 19), 2021 – 20 540, 2022 – 20 665, 2023 – 24 158.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Atribuirea oficiului consular (or. Padova) a rangului de Consulat general va spori importanța unui punct de legătură al mediilor de afaceri ale celor două state. Promovarea potențialului economic, precum și diversificarea oportunităților de afaceri constituie un element indispensabil și obligatoriu al unei misiuni consulare. Ținând cont de faptul că, Republica Moldova are o prezență diplomatică modestă în lume, atribuirea oficiului consular (or. Padova) a rangului de Consulat general va contribui la sporirea vizibilității Republicii Moldova, fapt pozitiv din punct de vedere economic, favorizarea relațiilor comerciale, economice, culturale și științifice fiind o funcție consulară consfințită la litera b) al art. 5 din *Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963*.

4.4. Impactul social

Alin. 1 art. 18 al *Constituției Republicii Moldova* incumbă statului obligația de asigurare a protecției cetățenilor moldoveni în străinătate. Același spirit de a proteja în statul de reședință interesele persoanelor fizice și juridice, în limitele admise de dreptul internațional (din care face parte și dreptul consular) se reflectă în lista funcțiilor consulare, în special la litera a) al art. 5 din *Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963*.

Din perspectiva calității serviciilor consulare (timpului de programare / viteza procesării cererilor), dar și asistenței acordate cetățenilor, atribuirea oficiului consular (or. Padova) rangului de Consulat general, precum și suplینirea personalului scriptic cu funcția de consul general va asigura operativitatea prestării serviciilor consulare, va duce la ridicarea randamentului serviciului consular, scurtarea perioadei de programare, realizării obiectivelor funcționarilor consulari, aprofundării dialogului cu comunitățile moldovenești, pentru asigurarea acordării asistenței consulare eficiente și de calitate cetățenilor moldoveni stabiliți în nordul Italiei.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțurile privind inițierea elaborării proiectului, precum și cel de consultare publică au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Externe la secțiunea <i>Transparență decizională/Proiecte de acte normative</i> (Proiecte de decizii/acte normative Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova), precum și pe platforma <i>particip.gov.md</i> (Anunț privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la schimbarea clasei Consulatului Republicii Moldova în orașul Padova, Republica Italiană și modificarea unor acte normative Particip.gov.md), propuneri nefiind formulate, inclusiv privind extinderea termenului oferit.
De asemenea, conform art. 32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost supus avizării. Propunerile parvenite din partea instituțiilor au fost reflectate în sinteza obiecțiilor.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, precum și expertizei juridice, în conformitate cu prevederile art. 36 și 37 ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.
Informația privind rezultatele expertizei anticorupție și juridice a fost inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare a recepționării rapoartelor din partea instituțiilor emitente.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu este aplicabil, nu necesită operarea modificărilor în alte acte normative existente ulterior adoptării.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Nu este aplicabil, nu necesită măsuri speciale de implementare, decât suplinirea personalului conform structurii aprobate.

Mihai MÎȚU
Secretar General